

Aika: 29.1.2020 klo 8.15-10.10

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kokoushuone Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

jäsenet:

Lyly Lauri, pj. 1-8 §

Jarva Marko, 1. vpj.

Paalanen Piila 2. vpj.

~~Aaltonen Mikko~~

~~Suoniemi Juhana~~

Ikonen Anna-Kaisa 7-10 §

Jakara Riitta

Lahikainen Stiina

Luojus Katja

Niemi Veijo

Ollila Riitta

Sasi Ilkka

Uusi-Erkkilä Pertti

varajäsenet:

Loukaskorpi Johanna

~~Lanne Janika~~

~~Peurala Johanna~~

~~Torkkola Sinikka~~

Stenhäll Jaakko

~~Tulonen Irja~~

~~Viljanen Jussi~~

~~Törhönen Marko~~

~~Sorsa Minna~~

~~Liuha Tuukka~~

~~Sirniö Ilpo~~

Jäntti Aleks

~~Lumia Mervi~~

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi

Pohjonen Juhani

Yli-Rajala Juha

seutujohtaja, esittelijä, TKS

seutusihteerin sihteeri, TKS

kuntajohtajakokouksen pj., Tampere

Kutsuttu kokoukseen:

Vandell Ari

Kankkonen Satu

Välimäki Jussi

Hannele Räikkönen

suunnittelupäällikkö, Tampere, 1-6 §

kehittämispäällikkö, TKS 7 §

paikkatietoasiantuntija, TKS, 8 §

EU-yhteysjohtaja, Tampere, 9 §

Lauri Lyly

puheenjohtaja 1-8 §

Marko Jarva

puheenjohtaja 9-15 §

Juhani Pohjonen

sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2020

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Ilkka Sasi

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2020

Todistaa

Juhani Pohjonen

Käsiteltävät asiat:

1 § KOKOUKSEN AVAUS	4
2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	5
3 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	6
4 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	7
5 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	8
6 § HENKILÖLIKENNETUTKIMUKSEN 2021 TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN LISÄOTOS	10
7 § SEUTULIIKE -OHJELMAN HYVÄKSYMINEN	13
8 § SEUDULLINEN TIETOTUOTANTO, TILANNEKATSAUS	17
9 § LAKELAND TAMPEREENSEUTU, SATAMATOIMINTOJEN SEUDULLISEN KEHITTÄMISEN JATKAMINEN	20
10 § TAMPEREEN JA PIRKANMAAN EU-TOIMISTON TOIMINTASUUNNITELMA 2020	23
11 § MAAN- JA LUMEN VASTAANOTTORATKAISUT KAUPUNKISEUDULLA, TILANNEKATSAUS	26
12 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	29
13 § SEURAAVAT KOKOUKSET	30
14 § MUUT ASIAT	30
15 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	30

1 § KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja Lyly avasi kokouksen klo 8.15.

2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimitelimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimitelimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisenä 22.1.2020.

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

3 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Ilkka Sasi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

4 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esityslista on postitettu 22.1.2020

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 29.1.2020

Puheenjohtaja Lyly:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

5 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutuhallituksen **edellisen kokouksen 18.12.** toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Keskustabarometrin hyväksyminen	Barometria hyödynnetään seudullisessa ja kuntien omassa suunnittelussa.
Suomi–rata –hankeyhtiön valmistelu	Valmistelu jatkuu LVM:n johdolla. Lauri Lyly antaa tilannekatssauksen kokouksessa
Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, tilannekat-saus	Valmistelu jatkuu LVM:n johdolla. Valmistelun etenemistä seurataan ja seutuhallitukseen kootaan aika ajoin tilannekat-saus.
Alueellinen lähijunapilotti, tilannekat-saus	Pilotti on käynnistynyt suotuisesti ja on saanut hyvin näkyvyyttä mediassa.

Seutuasistentiksi on nimetty HM Aila Halsinaho.

Kehittämispäällikkö Ritva Asula-Myllyselle on myönnetty ero tehtävästään 13.1.2020 alkaen hänen siirtyessään Hämeenkyrön kunnan tekniseksi johtajaksi. Tehtävä avataan julkiseen hakuun, kun osaamisprofiili on määritelty.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru on lakisääteisellä aikuiskoulutusvapaalla 1.1.-30.9.2020. Sijaisuus hoidetaan toimiston sisäisin järjestelyin.

Kuntayhtymä on omalta osaltaan antanut lausunnon valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arviointisuunnitelmasta.

Yhtymäkokous 19.12.2019 hyväksyi vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet ja talousarvion.

Seutupäivä järjestetään 26.5.2020 Tampereella Vapriikissa.

MAL-sopimusmenettelyn laajentamista Lahden, Jyväskylän ja Kuopio seuduille koskeva selvitys on valmistunut 17.1 ja luovutettu ympäristöministerille. Selvityksessä on kuvattu MAL-sopimusmenettelyn tarkoitusta ja sisältöä, arvioitu selvitysalueita MAL-näkökulmasta sekä tuotu esille niiden tavoitteita sopimusvalmisteluun. Selvityksen johtopäätök-

sisä selvityshenkilö, Matti Vatio, suosittelee, että selvitysalueilla käynnistetään MAL-sopimusneuvottelut valtion ja kaupunkiseutujen kesken mahdollisimman pian. Selvityshenkilö esittää myös, että nykyisistä sopimusvalmisteluista tehtäisiin evaluointi projektinhallinnan edelleen kehittämiseksi.

Perlacon Oy on toteuttanut Kuntaliiton ja maakuntien liittojen tilaamana selvityksen väestönmuutosten ja muuttoliikkeen taloudellisista vaikutuksista alueille. Pirkanmaa oli yksi kuntakohtaiseen tarkasteluun syvennetyistä maakunnista. Selvityksessä on tuotettu Pirkanmaalle maakunta- ja kuntakohtaiset ennustelaskelmat väestön ikärakenteen muutoksesta ja muuttoliikkeestä sekä näiden vaikutuksesta kuntien palvelutarpeeseen ja käyttöomaisuuteen vuoteen 2030 saakka. Selvitys tarjoaa konkreettista tietoa tulevaisuutta koskevaa keskustelua pohjustamaan. (Aineistot ovat liitteenä)

Ennakkotieto vuoden 2019 väestöstä julkaistaan 23.1.2020. Tilasto toimitetaan kokoukseen.

Kuntajohtajakokouksen muistio 10.1.

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

6 § HENKILÖLIKENNETUTKIMUKSEN 2021 TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN LISÄOTOS

Seutusihteri Pohjonen

Seudullinen liikennejärjestelmäsuunnittelu on keskeinen osa kaupunkiseudun rakennesuunnitelmaa ja MAL-suunnittelua. Liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteet kytkeytyvät kestäviin liikkumistottumuksiin, ilmastonmuutoksen hillintään sekä kansalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Saadakseen tietoa seudun asukkaiden liikennekäyttäytymisestä ja liikennejärjestelmäsuunnittelun vaikuttavuudesta Tampereen kaupunkiseutu on osallistunut aktiivisesti kansallisiin henkilöliikennetutkimuksiin.

Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus (lyhyemmin HLT) toteutetaan viiden vuoden välein. Kyseessä on laaja tilastollinen kyselytutkimus, jonka tutkimusaika on koko vuosi. Edellinen tutkimusaineisto kerättiin vuonna 2016 ja tutkimus julkaistiin alkukevällä 2018. Seuraavan tutkimuksen tietojenkeruu tapahtuu vuoden 2021 aikana.

Henkilöliikennetutkimuksen tilaajana on Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, joka tarjoaa alueille mahdollisuuden kansallista tasoa tarkemman tutkimuksen otoskoon hankintaan. Seutuhallitus käsitteli osallistumista hankintaan 29.5.2019 ja päätti ilmoittaa tuolloin ennakkotietona, että kaupunkiseutu osallistuu henkilöliikennetutkimukseen lisäotoksella, joka mahdollistaa liikkumiskäyttäytymisen raportoinnin kuntakohtaisesti. Seutuhallitus linjasi myös, että lisäotoksen kustannustenjako sovitaan samoin perustein kuin vuoden 2016 tutkimuksessa.

Valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen 2021 kilpailutus on päätynyt ja konsultiksi on valittu WSP Finland Oy (yhdessä KantarTNS Oy:n kanssa). Kaupunkiseuduilta odotetaan 31.1.2020 mennessä ilmoituksia lisäotosten koosta.

Vuoden 2016 tutkimuksen lisäotos

Tutkimuksen lisäotokset kerättiin Helsingin, Oulun, Tampereen ja Turun seuduilta, Joensuun ydinkaupunkiseudulta, Päijät-Hämeen maakunnasta, Riihimäen seutukunnan alueelta, Salosta, itäiseltä Uudelta maalta sekä läntiseltä Uudeltamaalta. Kullekin seudulle laadittiin oma yhtenäistä muotoa noudattava raportti. Otokoot määräytyivät seutujen oman kiinnostuksen/tarpeen ja toisaalta maksuhalukkuuden mukaan. Tampereen seudun lisäotostekoko oli n. 7500 josta saadut käytettävissä olevat havainnot noin 4200. Saatua tietoa on hyödynnetty monipuolisesti seudun ja sen kuntien yhdyskuntasuunnittelussa. Viime kierroksen vastaukset jakautuvat kunnittain seuraavasti: Lempäälä 673, Kangasala 298, Vesilahti 157, Nokia 341, Orivesi 308, Ylöjärvi 344, Pirkkala 233, Tampere 1753. Seudun kustannukset v. 2016 olivat n. 70

000 € ja ne jaettiin seuraavasti: Pirkanmaan ELY-keskus 25 000 €, Tampereen kaupunki 25 000 € ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä 20 000 €.

Tampere tilasi tehdystä tutkimuksesta oman raportoinnin. Vastaava olisi vastaajamäärien perusteella mahdollista tehdä myös Lempäälästä. Muiden kuntien osalta vastaajamäärät olisivat turhan pieniä laadukkaan kuntakohtaisen analyysin toteuttamiseksi. Seudun otoksen kokoa olisi perusteltua laajentaa, jotta myös kuntakohtaisia tarkasteluja voitaisiin tehdä tarkemmalla tasolla. Edelliseen tutkimukseen nähden otoksen allokoointia on myös mahdollista kehittää.

Liikenne- ja liikennejärjestelmäsuunnittelu ja sen vaikutusten arviointi edellyttävät kattavaa tietopohjaa, jota voidaan hyödyntää monipuolisesti myös muussa seudun kehityksen tilan ja kehityksen tarkastelussa. Osallistumista valtakunnalliseen tutkimukseen lisäotoksella puoltavat mm. seuraavat asiat:

- Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta edellyttää aiempiin tutkimuksiin vertailukelpoista tutkimustietoa.
- Tutkimuksesta saatava tieto ja sen raportointi on laadukasta ja vertailukelpoista muiden suomen alueiden kanssa. Laadukas suunnittelu edellyttää laadukasta tietopohjaa.
- Valtakunnallisesti organisoitu tutkimus on omaa tutkimusta kevyempi toteuttaa ja sen sisältö vastaa seudun omaa tutkimusta.
- Valtakunnallisen tutkimuksen laatimiseen osallistuu laajasti teemaan liittyvää asiantuntemusta.

Lisäotoksen hinnoittelu vuoden 2021 tiedonkeruuseen

Kaupunkiseutujen optiot on tarjouksessa muodostettu niin, että 1000 henkilön perusotos on hinnoiteltu erikseen ja tämän otoksen kasvattaminen per 1000 henkeä on hinnoiteltu erikseen. Tavoiteltu otoksen koko määrittelee siis kaupunkiseutujen tilaaman työn laajuuden.

Tarjouksen mukainen hinnoittelu on seuraava:

- kaupunkiseutujen päätutkimuksen (otoskoko 1000 henkeä) kokonaishinta (optio) 37 200 €
- kaupunkiseutujen päätutkimuksen hinta 1000 hengen lisäotosta kohti (optio) 10 085 €

Liikennejärjestelmätyöryhmä käsittelee asiaa kokouksessaan 22.1.2020 ja kuntajohtajakokous 24.1.2020. Päätösehdotus annetaan seutuhallituksen kokouksessa.

Liikennejärjestelmätyöryhmän puheenjohtaja Ari Vandell on kutsuttu kokoukseen.

Liitteet.

- Otoksen koon merkitystä avaava kalvosarja
- HLT:n 2021 Tehtävän kuvaus ja hankintapäätös

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättä

keskustelun jälkeen Tampereen kaupunkiseudun lisäotoksen koon ja

mahdollisen muun kehittämisen.

Päätös.

Seutuhallitus päätti keskustelun jälkeen seutujohtajan tekemän päätösehdotuksen mukaisesti

että Tampereen kaupunkiseudun lisäotos on 8000 kpl

että rahoitus 107 800 toteutetaan:

ELY-keskus 25 000 €,

Tampereen kaupunki 34 900 €,

Kehyskunnat 23 600 €,

TKS 24 300 € ja

että Talli-mallialueeseen kuuluvat seudun ulkopuoliset kunnat Akaa, Hämeenkyrö, Pälkäne ja Valkeakoski voivat osallistua tutkimukseen vastaamalla kokonaisuudessaan omista kustannuksistaan.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

jäsenkunnat

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

Ari Vandell poistui kokouksesta.

7 § SEUTULIIKE -OHJELMAN HYVÄKSYMINEN

Kehittämispäällikkö Kankkonen 4.12.2019:

Seutuliike -ohjelman laatiminen asetettiin kuntayhtymän vuoden 2018 toiminnalliseksi tavoitteeksi yhteistyössä muiden seuturyhmien kanssa. Syksyllä 2018 järjestetyn tarjouskilpailun jälkeen työn toteuttajaksi valikoitui UKK-instituutti ja työ käynnistyi loppuvuodesta 2018 koulumatka- ja liikkumiskyselyn toteuttamisella. Ohjelmatyön laatimiseen on osallistunut kaupunkiseudun kuntien edustajista koottu ohjausryhmä, joka vastaanotti työn 12.8.2019 kokouksessa.

Ohjelmatyö tukee kaupunkiseudun strategian elinvoimaisuus tavoitteita (hyvinvointia tukeva elinympäristö ja hyvinvoivat kuntalaiset) ja asettuu osaksi kansainvälistä ja kansallista fyysisen aktiivisuuden edistämiseen tähtävää työtä ja ilmastonmuutoksen hillintää. Liikkumattomuuden on todettu olevan keskeinen kuolleisuuteen vaikuttava tekijä globaalisti. Maailman terveysjärjestön WHO Euroopan alueen fyysistä aktiivisuutta edistävässä strategiassa on missioksi nostettu viisi teemaa, joiden eteen tulisi kansallisella ja alueellisella tasolla työskennellä:

- edistää fyysistä aktiivisuutta
- ehkäistä liikkumattomuutta
- taata ja mahdollistaa ympäristö, joka tukee fyysistä aktiivisuutta (turvalliset ja saavutettavat julkiset tilat, ympäristö ja infrastruktuuri)
- tarjota yhdenvertaisia mahdollisuuksia fyysiseen aktiivisuuteen iästä, sukupuolesta, tulotasosta, koulutuksesta, etnisestä taustasta tai vammasta tai tuen tarpeesta riippumatta
- helpottaa ja poistaa esteitä fyysisen aktiivisuuden tieltä.

Seutuliike -ohjelman erityisenä edistämiskohteena on arkiliikkuminen. Säännöllisesti liikkuvasta kuntalaisesta koituu vähemmän yhteiskunnallisia kustannuksia, sillä säännöllinen liikkuminen vähentää useiden kansansairauksien riskiä, edistää eläkeikäisten fyysistä ja sosiaalista toimintakykyä ja lisää elinvuosien määrää. Seutuliike-ohjelma edistää myös siirtymistä kestäviin kulkutapoihin ja näin edesauttaa myös liikenteelle asetettujen päästötavoitteiden saavuttamista.

Tutkimustietoa liikkumisesta ja liikkumattomuuden kustannuksista

Seutuliike -ohjelman yksi tavoitteista oli kerätä riittävästi tietoa suunnittelun ja päätöksenteon tueksi ja määrittää tämän tiedon pohjalta ne kohderyhmät, jotka hyötyisivät eniten liikkumisen lisääntymisestä. Kun puhutaan liikkumisesta ja arkiliikunnan lisäämisestä, vaatii se useiden eri

toimialojen yhteistyötä kohderyhmien tavoittamiseksi. Liikuntapalveluiden resursseilla ja toimenpiteillä asiaa ei voida yksin edistää. Kaikkien kunnan toimialojen tulee siten sitoutua tekemiseen, koska ilmiö ei noudata sektorirajoja. Perinteinen siiloutunut hallintorakenne toimintokoh- taisine määrärahoineen ei myöskään kykene vastaamaan tarvittavaan resurssien uudelleen ohjaukseen.

Seutuväestön liikkumisesta kerättiin ohjelmaan tietoa muun muassa koulumatka- ja liikkumiskyselyllä. Koulumatka on lasten ja nuorten arki- liikkumista parhaimmillaan. Kyselyssä kartoitettiin lisäksi vapaa-ajan matkoja sekä tietoja liikkumisympäristöistä. Myös huoltajien kulkutapaa työmatkoilla selvitettiin. Kokonaan uutta seudullista tietoa ohjelma- työssä edustavat laskelmat liikkumattomuuden kustannuksista Tampe- reen kaupunkiseudulla. Liikkumattomuus on osaltaan yhteydessä yhteis- kunnalle muodostuviin terveydenhuollon suoriin kustannuksiin sekä tuottavuuden menetyksestä aiheutuviin kustannuksiin, kuten sairaus- poissaoloihin. Laskelmien mukaan liikkumattomuuden vuotuiset koko- naiskustannukset Tampereen kaupunkiseudun kahdeksalle kunnalle ovat vuosittain lähes 310 miljoonaa euroa. Tarkempia lukuja on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Liikkumattomuuden aiheuttamat suorat ja tuottavuuskustannukset Tampereen kaupunkiseu- dulla.

Kunta	Suorat kustannukset	Tuottavuuskustannukset	Yhteensä
Kangasala	3 200 000 €	20 600 000 €	23 800 000 €
Lempäälä	2 200 000 €	14 500 000 €	16 700 000 €
Nokia	3 600 000 €	22 200 000 €	25 800 000 €
Orivesi	1 000 000 €	6 000 000 €	7 100 000 €
Pirkkala	1 800 000 €	12 400 000 €	14 200 000 €
Tampere	24 300 000 €	166 900 000 €	191 100 000 €
Vesilahti	500 000 €	2 800 000 €	3 300 000 €
Ylöjärvi	3 400 000 €	21 400 000 €	24 800 000 €
Yhteensä	40 000 000 €	266 800 000 €	306 800 000 €

Kaupunkiseudulle muodostuvista kokonaiskustannuksista 13 prosenttia koostuu kansansairauksien perus- ja erikoissairaanhoidon kustannuk- sista sekä lääkityksestä. Suurin osa eli 87 prosenttia, muodostuu työikäi- sen väestön tuottavuuden joko väliaikaisesta (sairauspoissaolot) tai py- syvästä (työkyvyttömyyseläkkeet ja ennenaikaiset kuolemat) menetyk- sestä.

Ohjelmaan lisäksi on kerätty tutkimustietoa liikkumisen edistämistoi- mien vaikuttavuudesta ja kustannusvaikuttavuudesta. Pääpaino on arki- liikkumisen eri muodoissa.

Liikkumisen edistämisen kehittämistarpeet

Arkiliikkumisen edistäminen vaatii toimenpiteitä liikennejärjestelmän, maankäytön ja rakentamisen, kasvatuksen ja koulutuksen, vapaa-aikapalveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon alueilla. Oleellista on, että jokainen toimialue miettii asiaa ensin oman palvelunsa ja toimintansa kautta, koska vain siten voi syntyä kestäviä ratkaisuja liikkumisen edistämiseen. Oleellista tulosten saavuttamisen kannalta on, että liikkumisen edistämistä ei koeta lyhytkestoiseksi projektiksi ja kyetään tunnistamaan myös sektorien väliin jääviä alueita, jotka ovat osa liikkumattomuuden ehkäisemistä, mutta eivät kuulu suoraan yhdellekään sektoreista.

Tampereen kaupunkiseudulla peruskoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden liikkumista lisäävissä keinoissa korostuivat tutkimuksen mukaan organisaatiotason keinot ja fyysiseen ympäristöön vaikuttaminen. Työikäisten kohdalla korostuivat vastaavasti organisaatiotason tekijöiden lisäksi fyysisen ympäristön merkitys omien lihasten käytön edistämiseksi. Ikääntyvien liikkumisen edistämisen kehittämiskohteiksi valikoituivat tiedon jakaminen ja asuinympäristön esteettömyys.

Kohti liikkuvampaa kaupunkiseutua

Ohjelmatyön loppuun on laadittu liikkumisen edistämissuunnitelmat tuleville vuosille. Suunnitelmien jalkauttaminen edellyttää kuitenkin tarkempaa suunnittelua ja ennen muuta eri toimialojen ja johdon sitoutumista yhteiseen tavoitteeseen. Kunnat voivat hyödyntää ohjelmatyötä liikkumisen edistämistyössä, mutta koko kaupunkiseudulle laaditaan vuoden 2020 aikana konkreettinen seurattava suunnitelma, jota toteutetaan yhteistyössä. Suunnitelman tulee sisältää sellaisia toimenpiteitä, joilla ihmiset tavoitetaan laajasti riippumatta kuntarajoista. Nykyisten jo käytössä olevien toimien hienosäädöllä vaikuttaviin tuloksiin ei päästä. Olennaista on, että liikkumisen edistäminen nähdään strategisena asiana, toteuttamista resursoidaan ja toteutumista sekä seurataan että arvioidaan.

Kehittämispäällikkö Satu Kankkonen selostaa asiaa kokouksessa.

Kuntajohtajakokous on käsitellyt asiaa.

Liite:

- Tampereen kaupunkiseudun SeutuLiike -ohjelmatyö

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättä

hyväksyä laaditun SeutuLiike -ohjelman ja

että liikkumisen edistämissuunnitelmia jalkautetaan laatimalla toimenpidesuunnitelma yhdessä kuntien kanssa.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

Satu Kankkonen poistui kokouksesta.

8 § SEUDULLINEN TIETOTUOTANTO, TILANNEKATSAUS

Seutusihteeri Pohjonen

Taustaa

Erilaista suunnittelussa ja päätöksenteossa hyödynnettävissä olevaa tietoa syntyy jatkuvasti valtavia määriä. Ongelmana ei niinkään ole tiedon puute vaan tietomassojen tehokas hallinta ja hyödyntäminen. Tampereen kaupunkiseudulla ja laajemmin koko Pirkanmaalla on aika ajoin pohdittu yhteistä ratkaisua tietotuotantoon. Kokonaisuutta ovat yhdessä hahmottaneet ja pyrkineet ratkaisemaan Tampereen kaupunkiseutu, Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan liitto. Viime aikoina myös Business Tampere on ollut lisääntyvässä määrin mukana tietotuotannon eri alueilla. Kaikkiaan yhteistyö on jännevöitynyt mutta esimerkiksi HSY:n tai Lounaistiedon tyyppistä kokonaisvaltaista ratkaisua ei ole syntynyt.

Kuntayhtymän osalta merkittävä harppaus omaehtoiseen seututason tietotuotantoon otettiin, kun kuntajohtajakokous 25.4.2014 käynnisti projektin, jonka lopputuloksena seudullinen paikkatietoryhmä aloitti toimintansa. Kehitys jatkui niin, että kuntayhtymän määräaikaisesti hoidettu paikkatietoasiantuntijan tehtävä vakinaistettiin vuoden 2019 alussa.

Nämä vaiheet ovat vahvistaneet erityisesti MAL-suunnittelussa tarvittavan tiedon keruuta, jäsentämistä, analysointia ja hyödyntämistä. Samalla on tiedostettu myös esim. muiden seututyöryhmien lisääntynyt tietotarve.

Paikkatietopohjaisen tiedon tuottamisen ja hyödyntämisen lisäksi seutuyhteistyössä syntyy paljon hyödynnettävää tietoa esim. erilaisten hankkeiden nykytilakuvauksina ja tilastoaineistoina. Tällaisia ovat viime aikoina olleet mm. Rajaton seutu -hankkeen yhteydessä koottu elinkoironoja koskevat tietoaineisto ja asuntopoliittisen keskustelun käynnistämiseen koottu asumisen tietoaineisto.

Merkittävää työtä tehdään myös erilaisten seutuverailujen koostamisessa ja analysoinnissa. Systemaattisinta se on viime vuodet ollut hyvinvointipalveluissa varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen seutuvertailuissa. Vastaava vertailu laajennetaan lukiokoulutukseen.

Kaikkiaan kehitys on osoittanut, että erilaisten ilmiöiden seututason tarkasteluille on tarve. Jatkokehittämisen osalta keskeistä on tietotuotannon automatisoitujen ja luotettavien prosessien lisäksi helppo tiedon käytettävyys esim. yhteisen tietoportaalien kautta.

Paikkatietoasiantuntija Välimäki

Tulevia kehityspolkuja

Seudullisen tietotuotannon kehittämistä jatketaan panostaen samalla sekä itse tietoaaineistojen kehittämiseen, että niiden esitystapaan ja analysointiin. Yhteisen tiedontuotannon tavan ja periaatteiden luomista kuntien tuottamille aineistoille jatketaan seudun paikkatietoryhmän koordinoimana. Pääpaino tässä kehitystyössä on tällä hetkellä erityisesti kaavoitukseen liittyvissä aineistoissa. Keskeisenä tavoitteena on muodostaa seudullisesti samoilla periaatteilla ylläpidettävä paikkatietomuo-
tointi tonttivarantoaineisto. Lisäksi kaavoituksen tietoaaineistoihin liittyviä kansallisia kehityspolkuja seurataan tiiviisti.

Seututoimisto tuottaa jo tällä hetkellä suuren määrän erilaisia tietotuotteita ja katsauksia liittyen esimerkiksi väestökehitykseen, työmarkkinoihin ja pendelöintiin, asuntotuotantoon, ilmasto- ja ympäristötietoteemoihin sekä hyvinvointipalveluiden toimialaan. Tietotuotteita pyritään kehittämään niin, että ne palvelevat parhaalla mahdollisella tavalla sekä seudun että kuntien tiedolla johtamista, tuoden jaettua ymmärrystä teemoihin liittyvistä seudullista ilmiöistä. Tähän päästään panostamalla tiedon entistä laajempaan analysointiin sekä selkeään, tiiviiseen esitystapaan. Parantamalla tiedon tuottamiseen liittyvää automatisointia pystytään vähentämään sekä työhön kuluvaan aikaan että muita tiedonhankintakustannuksia jättäen samalla enemmän aikaa tiedon tulkintaan. Olennaista on myös tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen: tieto pitää saada seudullisen päätöksenteon tueksi entistä paremmin.

Seudullisen tietotuotannon kokonaisuutta jäsentävät edellä mainittuja tietotuotteita hyödyntävät keskeiset seutuyhteistyön välineet: MAL-aiosopimuksen seuranta sekä seudullisen Rakennesuunnitelman ja Asuntopoliittisen ohjelman laadinta ja niiden toteutuksen seuranta. Tietotuotannon kehittämisessä huomioidaan jatkossakin ensisijaisesti näiden välineiden tuomat tarpeet. Näitä välineitä täydentävät esimerkiksi Keskustabarometrin kaltaiset temaattiset tietotuotteet. Barometrin kehitystyön myötä seudun keskustaverkon tilannekuva saadaan jatkossa vuosittain ja laajemmin raportoituna viiden vuoden välein.

Keskustabarometrin lisäksi ajankohtaisia seudullisia tietotuotteita ovat ensi vuonna seudullistettavat Tampereen kehittämät paikkatietopohjaiset segregaaation tunnistamiseen sekä rakenteen ilmastovaikutusten arviointiin kehitetyt työkalut. Elinympäristön hyvinvointivaikutuksia kartoittavassa seututoimiston hallinnoimassa HYMY-verkostohankkeessa syntyy uudenlaista paikkatietoa ja ymmärrystä kuntien hyvinvointityön tueksi.

Seudulliseen suunniteluun liittyvän tiedontuotannon lisäksi seudulla panostetaan jatkossa enemmän myös tietotuotteiden jakoon ulospäin. Kuntien, seututoimiston sekä Pirkanmaan liiton tuottamaa avointa dataa tuodaan jatkossa sekä luottamushenkilöiden että kuntalaisten ja elinkeinoelämän saataville seudun yhteisen dataportaalien kautta. Dataportaalien ei ole tarkoitus korvata kuntien omia avoimen datan palveluita, jotka esimerkiksi Tampereella ovat jo pitkälle kehittyneitä. Sen sijaan portaalilla tavoitellaan yhtenäistä alustaa, joka mahdollistaa väylän seutua koskevan datan jakamiseen myös pienemmille toimijoille.

Paikkatietoasiantuntija Jussi Välimäki selostaa asiaa ja esittää mallikuvia tietotuotteista kokouksessa.

Kuntajohtajakokous on käsitellyt asiaa.

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä selostuksen tiedoksi,

että seudullista tietotuotantoa ja sen kehittämistä jatketaan kuntien, Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan liiton yhteistyönä ja

että seudulliseen käyttöön tarkoitettua dataa jaetaan ja visualisoidaan yhteisten portaalien kautta.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

Jussi Välimäki poistui kokouksesta.

Lauri Lyly poistui kokouksesta.

Marko Jarva jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

9 § LAKELAND TAMPEREENSEUTU, SATAMATOIMINTOJEN SEUDULLISEN KEHITTÄMISEN JATKAMINEN

Kehittämispäällikkö Asula-Myllynen:

Kaupunkiseudun vuoden 2019 talousarviotavoitteena on ollut, että jatketaan kaupunkiseudun kuntien satamatoimintojen ja vesistön virkistyskäytön kehittämisohjelman toteuttamista monitoimijaisesti seututoimiston käynnistämänä. Taustalla on satamatoimintojen seudullisen tarkastelun kaksi kehitysvaihetta.

Vaihe 1, Satamapalvelujen kehittämisohjelma

Kaupunkiseudulle valmistui vuonna 2017 ohjelma satamapalvelujen kehittämiseksi. Sen osana toteutettiin kysely veneilijöille kehittämistarpeista, haastattelu kuntien teknisen sektorin johtajille fyysisistä kehityskohteista, satamien valokuvaus ja konkreettinen kierros satamien nykytilan selvittämiseksi. Kunnat osoittivat yhteensä 54 satamaa luokiteltaviksi viiteen eri laatuluokkaan niistä löytyvien palvelujen mukaisesti. Kehittämisohjelmassa esitettiin kunnille toimenpide-ehdotukset siitä, miten ne voivat nostaa laatuluokitustaan palvelemaan paremmin alueensa vesistön virkistyskäyttöä ja veneilijöitä.

Kehittämisohjelmassa suositeltiin seudullisen toimintamallin selvittämistä, joka tukisi kuntia toimenpiteiden toteuttamisessa ja satamien laatuluokituksen nostamisessa.

Vaihe 2, Seudullisten toimintamallien tarkastelu

Vaihtoehtoisia seudullisia toimintamalleja ja niiden toteuttamiskelpoisuutta tarkasteltiin kymmenen mallin kautta (isäntäkunta, verkosto, palvelu/alustaintegraattori, infraintegraattori, kehitys/markkiointiyhtiö, infrayhtiö, kehittämisyhdistys, sähköinen alusta/digivaraamo, innovaatiokumppanuus ja muut yhteiset foorumit). Työssä kartoitettiin lisäksi vesistöalueen toimijoita (risteily, vuokraus, leirintä, veneiden säilytys, huolto, kuljetus, seurat) ja niiden tarjoamia palveluja veneilijöille. Lisäksi kuvattiin alueen strategista viitekehystä, matkailun ja vapaa-ajan trendejä ja ilmiöitä ja veneilyn kehitystä. Työssä tunnistettiin vesistön asiakasryhmiä ja kartoitettiin kansainvälisiä ja kansallisia toimintamalleja.

Tuloksena syntyi suositus toimintamallista, joka on yhdistelmä yllä mainituista osista, ns. hajautettu malli. Verkostomaisesti toimiva koordinaatioryhmä käynnistyi kaupunkiseudun hoitamana.

Työryhmän kokoonpano on ollut vuonna 2019 seuraava:

Joki Matti, satamapäällikkö, Tampere, pj.
Asula-Myllynen Ritva, kehittämispäällikkö, TKS, esittelijä, siht.
Ahjoharju Jari, kehitysjohtaja, Visit Tampere Oy

Pollari Matti, projektipäällikkö, Visit Tampere Oy
Heinonen Jani, puheenjohtaja, Näsijärven Lohikalayhdistys ry
Hänninen Jyri, ravintoloitsija, Country Bistro Maisa
Jortikka Antti, tekninen johtaja, Orivesi
Vakkala Olli, projektipäällikkö, Ekokumppanit Oy/Järvikeskus
Varheenmaa Antti, kapteeni, Laivaosakeyhtiö Intti
Vuorinen Mari, toimitusjohtaja, Hopealinja Oy

Verkoston kokouksia on ollut neljä, ja työ on käynnistynyt toteutettujen vaiheiden 1 ja 2 tulosten sekä eri toimijoiden esittelyllä, tutustumisella ja tarpeiden kartoituksella. Työryhmä on todennut, että kyseinen verkostomainen toimintamalli ei ole kuitenkaan riittävän tehokas ja tarkoituksenmukainen satamien kehittämissohjelman (Vaihe 1) pitkäjänteiseen ja tulokselliseen toteuttamiseen jatkossa. Kunnissa kehittämissohjelman toimenpiteet eivät myöskään ole lähteneet liikkeelle. Lisäksi on todettu, että toimintamalliselvitys ei yltänyt aikataulun ja asian laajuuden vuoksi riittävän syvälle realististen mallien analysointiin ja kuntakeskusteluihin niiden mahdollisuuksista. Työryhmästä on tullut esitys jatkaa kolmanteen vaiheeseen, missä tehdään tarkempi ja syvempi tarkastelu kolmesta seudullisesta toimintamallista vaiheen 2 pohjalta: isäntäkuntamalli, verkostomalli ja yhtiömalli.

Vaihe 3, Kolmen vaihtoehdon analysointi ja tahtotilan kirkastaminen

Kolmannessa vaiheessa tilataan asiantuntijatyönä syvemmälle menevä toimintamallikartoitus kolmesta vaihtoehdosta: isäntäkuntamallista, verkostomallista ja yhtiömallista (sis. liiketoimintasuunnitelma). Tässä vaiheessa kierretään myös kunnat ja selvitetään, miten kehittämissohjelmaa on käsitelty ja lähdetty toteuttamaan. Kuntakierroksen tehtävänä on kirkastaa kuntien tosiasiallista tahtotilaa satamatoimintojen seudulliseen kehittämiseen, näkemyksiä esitetystä vaihtoehdoista sekä resursseja viedä asiaa eteenpäin. Seudullisina tehtäväkokonaisuuksina tarkastellaan erityisesti satamainfran kehittämistoimenpiteitä ja seutusatamabrändin rakentamista, johon liittyy mm. sähköiset palvelut (mm. venepaikat). Kuntakierros sisältää kuntien teknisen johdon ja teknisen lautakunnan puheenjohtajan haastattelut.

Jatkotyön painotusten vuoksi on myös tarpeen muuttaa itse satamatyöryhmän kokoonpanoa. Ehdotus työryhmäksi pohjautuu kunnista tulleen alustavaan tahtoon osoittaa satamiaan kehityskohteiksi seutubrändin alle. Työryhmän puheenjohtajana jatkaa Matti Joki ja esittelijänä/sihteerinä seututoimiston edustaja tai jostakin kunnasta nimetty henkilö.

- Tampere: Santalahden satama, jäseneksi Matti Joki
- Kangasala: Mobilian satama, jäseniksi Merja Saarilahti/Sirkku Malviala

- Lempäälä: Myllyrannan satama, jäseneksi yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa/nimeämänsä
- Nokia: Edenin satama, jäseneksi kaupunkikehitysjohtaja Mikko Nieminen/suunnitteluinsinööri Juha Paattakainen/uusi infrajohtaja
- Pirkkala: Loukonlahti, Reippi, Pereensaari, jäseneksi tekninen johtaja Jouni Korhonen
- Vesilahti: Narvan satama, jäseneksi kunnanjohtaja Tuomas Hirvonen/kunnanrakennusmestari Veli Salmi
- Ylöjärvi: (nimeävät myöhemmin)
- Visit Tampere, matkailujohtaja Jari Ahjoharju

Infrapalvelutyöryhmä käsitteli asiaa kokouksessaan 25.11. ja päätti osaltaan, että tilataan asiantuntijatyönä syvemmälle menevä toimintamallikartoitus isäntäkuntamallista, verkostomallista ja yhtiömallista ja että työtä jatkaa yllä mainittu pientyöryhmä.

Kuntajohtajakokous on käsitellyt asiaa.

Liite:

- Kooste satamahankkeen vaiheista

Seutuhallitus 29.1.2020

Seutujohtaja Nurminen:

Päätösehdotus.

Seutuhallitus päättä

merkitä tilannekatsauksen tiedoksi,

että jatkotyössä selvitetään kuntien tahtotila satamatoimintojen kehittämiselle lähivuosille,

että selvityksessä laaditaan tarkempi kuvaus isäntäkuntamallin, verkostomallin ja yhtiömallin mahdollisuuksista,

että malleista laaditaan myös selvitys taloudellisista vaikutuksista ja

että satamatoimintojen seudullisen kehittämisen vastuuryhmänä toimii selostuksessa mainittu pientyöryhmä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

pienryhmään valitut

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

10 § TAMPEREEN JA PIRKANMAAN EU-TOIMISTON TOIMINTASUUNNITELMA 2020

Seutujohtaja Nurminen 4.12.2019

Tampereen ja Pirkanmaan Eu-yhteystoiminnan ja siitä vastaavan Eu-toimiston tavoitteita ja toimintaa on aika-ajoin käsitelty kuntajohtajakouksessa ja seutuhallituksessa. Teema liittyy yleisesti seudun kansainvälistymiseen, kilpailukyvyn edistämiseen ja EU-rahoituksen mahdollisuuksiin.

Viimeksi keskusteluteemana oli EU-toimiston omistajapolitiikka, jonka pontimena oli Kanta-Hämeen maakuntaliiton esitys päästä EU-toimiston kumppaniksi ja palvelujen piiriin. Samassa yhteydessä keskusteltiin Tampereen yliopiston ja EU-toimiston yhteistyön tiivistämisestä. Kuntajohtajakokous päätti 20.9.2019 omalta osaltaan, että tässä vaiheessa toiminta jatkuu Tampereen ja Pirkanmaan EU-toimistona ja että ensivaiheessa kehitetään yhteistä työskentelyä Tampereen yliopiston kanssa.

Eu-toimiston ohjauksesta vastaa omistajista koottu ohjausryhmä. Ohjausryhmä on käsitellyt yhteystoiminnan toimintasuunnitelmaa ja vuoden 2020 tavoitteita.

EU-yhteysjohtaja Räikkönen 4.12.2019

Toiminnan viitekehys:

EU-toimiston toiminnalliset tavoitteet:

1. EU-edunvalvonta alueelle tärkeissä strategisissa asioissa
2. Alueella määriteltyjen avainhankkeiden edistäminen
3. Euroopan-laajuisten yhteistyöverkostojen luominen ja ylläpitäminen
4. EU-rahoitusohjelmien ja -hakujen seuraaminen ja niistä tiedottaminen
5. Alueen toimijoiden EU-asiantuntemuksen kehittäminen.

Keskeisenä päätavoitteena on Tampereen kaupungin, Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan maakunnan elinvoiman, vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyn edistäminen.

Älykäs kaupunki ja teollisuuden uudistaminen toimivat EU-toimiston tekemisen viitekehyksinä myös vuonna 2020. Näitä teemoja tukevat kaupungin, seudun ja maakunnan hiilineutraalisuustavoitteet sekä Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -tavoitteet.

EU-viitekehys:

Vuosi 2020 on EU:n 7-vuotisen ohjelmakauden viimeinen ennen uuden rahoituskauden alkua 1.1.2021. Lisäksi vuosi on myös joulukuussa 2019 kautensa aloittavan Euroopan komission (sekä Euroopan parlamentin)

ensimmäinen kokonainen toimintavuosi 5-vuotiskaudellaan. Tämä tarkoittaa sitä, että samalla kun nykyisten rahoitusohjelmien viimeiset haut ovat yhä hyödynnettävissä, on painopiste jo vahvasti uudessa ja tulevassa:

- Euroopan komission työohjelma ja tavoitteet
- 2021-2027 ohjelmakauden rahoitusmahdollisuudet ja ensimmäiset haut

Toimintasuunnitelma 2020:

EU-toimisto panostaa Pirkanmaan toimijoiden Horisontti2020 -ohjelmasta haettavan rahoituksen tukemiseen. Tämä tarkoittaa mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Vahvaa yhteistyötä alueen korkeakoulujen kanssa
- Säännöllistä datan keruuta hankemenestyksestä
- Säännöllistä yhteistyötä oleellisten toimijoiden kanssa hankehakuihin valmistautumisessa
- Mahdollisia edunvalvontatoimia

EU-toimisto seuraa myös rahoituskauden 2020+ kokonaisuuden sekä erillisten rahoitusohjelmien viimeisen vaiheen valmistelua – varsinkin TEN-T/Verkojen Eurooppa, rakennerahastot sekä Euroopan horisontti - ja osallistuu tarvittaessa niitä koskevaan edunvalvontaan:

- Suomen pääarata ja siihen liittyvä vaikuttaminen on edunvalvontatyön keskiössä
- Tämän lisäksi EU-toimisto tukee alueen toimijoiden valmistautumista uuteen ohjelmakauteen ja järjestää tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan räätälöityjä asiantuntijavierailuja Brysseliin oleellisista toimijoista koostuville ryhmille.

EU-toimisto osallistuu Euroopan kulttuuripääkaupunki -hakua koskeviin mahdollisiin EU-rahoitus-, vaikuttamis- ja näkyvyystoimeksiantoihin.

Raportointi:

EU-toimisto raportoi toimenpiteistä, tuloksista ja palautteesta seuraavilla työkaluilla:

- Suullisena ajankohtaiskatsauksena EU-toimiston ohjausryhmän kokousten yhteydessä
- Kirjallisena toimintakertomuksena kerran vuodessa

Sekä tarvittaessa ja näin toivottaessa:

- Suullisena ajankohtaiskatsauksena Tampereen kaupunginhallituksen ja/tai johtoryhmän kokouksissa
- Suullisena ajankohtaiskatsauksena maakuntahallituksen kokouksissa
- Suullisena ajankohtaiskatsauksena kaupunkiseudun kuntajohtajakokouksissa

Lisäksi ohjausryhmä on päättänyt vuoden 2020 aikana toteuttaa EU-toimiston toimintaympäristöselvityksen, jonka tarkoituksena on parantaa EU-edunvalvonnan vaikuttavuutta.

Eu-yhteysjohtaja Hannele Räikkönen esittelee toimintasuunnitelman päälinjat.

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättä omalta osaltaan

hyväksyä selostuksen mukaisen EU-toimiston toimintasuunnitelman 2020 ja

että EU-yhteystoimintaa ja sen hyödyntämistä käsitellään kahdesti vuodessa kuntajohtajakokouksessa ja vuosittain seutuhallituksessa.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

11 § MAAN- JA LUMEN VASTAANOTTORATKAISUT KAUPUNKISEUDULLA, TILANNEKATSAUS

Kehittämispäällikkö Ritva Asula-Myllynen:

Kaupunkiseudun vuoden 2019 talousarviotavoitteena on ”Kasvavan ja tiivistyvän kaupunkiseudun tarpeisiin, rakennesuunnitelman päivitykseen ja uusiin ilmastotavoitteisiin liittyvä maan- ja lumen vastaanotto- ratkaisujen kehittäminen seudullisesti”.

Taustaa

Kaupunkiseudun kunnat tilasivat vuonna 2013 Rambollilta ”Pirkanmaan seudullisen maanvastaanotto toiminnan kehittäminen” –työn. Raportista käy ilmi, että kunnilla on kasvava tarve rakentamisessa syntyvien uusien ylijäämämaiden vastaanottoalueille seudullisesti. Massojen määrä on jatkossakin suuri, eikä kaikkia maita voida suoraan osoittaa hyötykäyttökohteisiin. Ainesten kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa ajallisesti tai mittakaavallisesti.

Raportissa todettiin, että yli kuntarajojen ulottuvalla tarkastelulla voidaan löytää paremmin soveltuvia alueita ja parantaa hyötykäytön mahdollisuuksia, kun ylijäämämaita voidaan hyödyntää seudulla tehokkaammin. Vastaanottoalueen saaminen käyttöön vie raportin mukaan vähintään 3-4 vuotta.

Seudun yhdyskuntatekniikan päälliköiden työryhmä käsitteli raportin ja päätti jatkaa kuntiensa kaavoittajien kanssa teemaa tarkastelemalla kaavoitusohjelmia. Vuoden 2014 tilanteessa koottiin seuraava lista:

- **Kangasala:** Alueelta ei ole löydettävissä seudullisesti merkittäviä alueita, omaan käyttöön ehkä.
- **Lempäälä:** Kunnan kannalta potentiaalinen paikka on Valkeakosken rajalla, mutta se ei palvele seudullisesti etäisyyksien vuoksi. Vuoreksessa on seudullisesti potentiaalinen paikka, mutta se on täyttymässä parissa vuodessa ja laajentuminen vaatii ympäristölupaa. 600 000 m³:n kokoiselle alalle on haettu lupaa.
- **Nokia:** Vaikeuksia löytää seudulliseen toimintaan sopivaa aluetta, mutta Kolmenkulman alueen käynnistyminen mahdollistaa ko. kuntien seudullisen tarkastelupaikan.
- **Orivesi:** Alueet sijaitsevat yksityisten mailla. Etäisyyksien vuoksi seudullisuus ei ole järkevä ratkaisu.
- **Pirkkala:** Potentiaaliset paikat sijaitsevat nykyrakenteessa aika kaukana seudullisuuden näkökulmasta.
- **Tampere:** Paikkoja on ja niitä tarkastellaan talouden ja ympäristön näkökulmasta. Tällaisia alueita ovat Aitolahti- Teisko, Rusko (täyttymässä parissa vuodessa) ja Myllypuro.
- **Vesilahti:** Potentiaalisia alueita ei ole.

- **Ylöjärvi:** Seudullinen tarkastelu jäänyt vähiin, mutta Kolmenkulma voisi tulla kysymykseen.

Samaan aikaan on maakunnissa ollut käynnissä POSKI-hankkeita, joiden tavoitteena on ollut pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamista. Pirkanmaan POSKI-hankkeessa (2012 - 2015) on toteutettu 8 eri tutkimusta.

Nykytila 2019

Paine ratkaisujen löytämiseksi maa- (ja lumi-) massojen hallintaan kaupunkiseudulla kasvaa. Tampereella on tehty useita selvityksiä teemaan liittyen. Lisänäkökulmia ovat sivukiviainesten hyödyntäminen ja tarve raideliikenteen puuterminaalialueille.

Helsinki on tehnyt Kaivumaiden rakentamisohjelman 2014-2017 sekä Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet maarakentamisessa ja toimenpideohjelman 2018-2021. Helsinki on myös palkannut Suomen ensimmäisen massakoordinaattorin. Työn tuloksena Helsinki sanoo säästäneensä miljoonia euroja ja välttäneensä valtavasti kasvihuonekaasupäästöjä, kun se on alkanut hyötyä käyttäen kaupungin omissa rakentamiskohteissa muodostuvia kaivumaita ja kiviaineksia neitseellisten aineiden sijaan ja logistiset etäisyydet ovat lyhentyneet. Motiva ja Ramboll ovat laskeneet, että Suomessa olisi saatavilla yhteensä kymmenien miljoonien eurojen säästöt, jos maarakentamisessa hyödynnettäisiin uusiomateriaaleja. Helsingin vastaava toiminta olisi laajennettavissa kaikkiin Suomen kuntiin.

Infrapalvelujen työryhmä on käsitellyt teemaa kokouksissaan syksyllä. Asiassa on sovittu edettäväksi siten, että Tampereen kaupunki valmistelee massakoordinaattorin vakanssia, joka tulevaisuudessa voisi olla seudullinen. Kehyskunnat ovat osoittaneet alustavaa kiinnostusta aiheeseen ja siihen, miten ja millaisia ongelmia voitaisiin ratkaista erityisesti kuntarajoilla. Infrapalvelujen työryhmä päätti 25.11., että kun Tampereen massakoordinaattori on valittu ja hän on perehtynyt toimintakenttään, hän kiertäisi kehyskunnat ensi kesään mennessä kartoittaen tilannetta ja yhteistyömahdollisuuksia. Tämän jälkeen asia palaisi infratyöryhmän käsittelyyn jatkotoimenpide-ehdotuksin seudullisesta yhteistyömallista.

Kuntajohtajakokous on käsitellyt asiaa.

Seutuhallitus 29.1.2020

Seutujohtaja Nurminen:

Päätösehdotus.

Seutuhallitus päättä
merkitä tilannekatsauksen tiedoksi ja

että infratyöryhmä jatkaa mahdollisen seudullisen yhteistyömallin valmistelua vuoden 2020 aikana.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

12 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat 11.12.2019-21.1.2020 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Liite:

- Koonti seutujohtajan päätöksistä

Seutuhallitus 29.1.2020

Päätösehdotus:

Seutuhallituksen puheenjohtaja Lyly:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 11.12.2019-21.1.2020 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

13 § SEURAAVAT KOKOUKSET

Vuoden 2020 kokoukset keskiviikkoisin klo 8.15-10.15

4.3., 25.3., 29.4., 27.5., 24.6., 26.8., 30.9., 28.10., 25.11. ja 16.12.

SEUTUHALLITUKSEN MATKA HELSINKIIN JÄRJESTETÄÄN 25.3.2019,
jonka yhteydessä pidetään myös kokous.

Seutupäivä on 26.5.2020 Tampereella

14 § MUUT ASIAT

Ei ollut

15 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja Marko Jarva päätti kokouksen klo 10.10.